

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Rhagfyr 2015

- YN BRESENNOL:** Y Cynghorydd Jim Evans (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Robert G Parry OBE (Is-gadeirydd)
- Y Cyngorwyr Lewis Davies, R Dew, Jeffrey M. Evans, Ann Griffith, John Griffith, K P Hughes, Vaughan Hughes, A M Jones, Carwyn Jones, G O Jones, H E Jones, Raymond Jones, R LI Jones, R. Meirion Jones, Richard Owain Jones, Alun W Mummery, J A Roberts, Nicola Roberts, P S Rogers, Alwyn Rowlands ac Ieuan Williams
- WRTH LAW:** Y Prif Weithredwr,
Prif Weithredwr Cynorthwyol (CT),
Prif Weithredwr Cynorthwyol (AM),
Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau (GC),
Cyfarwyddwr Corfforaethol Cynladwyedd (AO),
Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro,
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151,
Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol,
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd,
Rheolwr Rhaglen Gorfforaethol (GM),
Rheolwr Gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau (GHJ),
Swyddog Pwyllgor (MEH).
- HEFYD YN BRESENNOL:** Mr Andy Bruce a Mr Jeremy Evans – Swyddfa Archwilio Cymru.
- APOLOGIES:** Y Cynghorydd D R Hughes, T LI Hughes, T. Victor Hughes, W T Hughes, Llinos Medi Huws, Dylan Rees a Dafydd Rhys Thomas.

1. DATGAN DIDDORDEB

Datganodd y Cyngorwyr R. Meirion Jones a Peter S. Rogers ddiddordeb sy'n rhagfarnu yng nghyswllt Eitem 6 a gadawsant y cyfarfod yn ystod y drafodaeth a'r bleidlais ar yr eitem.

2. COFNODION

Cadarnhawyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 29 Medi, 2015 yn gywir.

3. DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR NEU'R PRIF WEITHREDWR

Fe wnaeth y Cadeirydd y cyhoeddiadau a ganlyn:-

- Croesawodd y ddwy Brif Weithredwr Cynorthwyol newydd, Dr Caroline Turner a Mrs Anwen Morgan i'w cyfarfod cyntaf o'r Cyngor Sir.
- Llongyfarchwyd staff yr Adran Gwasanaethau Amgylcheddol am ennill y wobwr John Connoll 2015. Roedd y Cynghorydd R.A. Dew - Deilydd Portffolio ar gyfer Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd, a Swyddogion wedi mynychu seremoni wobrwyo yn Llundain.
- Llongyfarchwyd Gwen Elin o Fenllech am ennill Ysgoloriaeth Bryn Terfel. Mae Gwen yn fyfyrwraig ym Mhrifysgol Bangor.
- Llongyfarchwyd Steffan Lloyd Owen o Bentre Berw am ennill gwobr Kathleen Ferrier.
- Estynnwyd llongyfarchiadau i bawb a fu'n llwyddiannus yn y Ffair Aeaf a gynhaliwyd ym Mona yn ddiweddar ac yn y Ffair Aeaf yn Llanelwedd.
- Estynnwyd llongyfarchiadau i Ffermwyr Ifanc Môn a fu'n cystadlu yn yr Eisteddfod Ffermwyr Ifanc yn Aberystwyth.
- Diolchodd y Cadeirydd i staff Blaen y Coed a Gerddi Haulfre am addurno'r goeden Nadolig yn y prif gyntedd yn y Cyngor Sir.

Nododd y Cadeirydd mai hwn fyddai'r cyfarfod olaf o'r Cyngor Sir i Mr Arthur Owen, Cyfarwyddwr Corfforaethol Cynladwyedd a Mrs Gwen Carrington, Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau. Diolchodd i'r ddau ohonynt am eu gwasanaeth i'r Cyngor.

Ategodd y Prif Weithredwr ei ddiolch i Mr Arthur Owen a Mrs Gwen Carrington am eu gwasanaeth i'r Cyngor a dymunodd yn dda iddynt at y dyfodol.

Estynnodd aelodau'r Cyngor Sir eu dymuniadau gorau i Mr Owen a Mrs Carrington hefyd.

4. ASESAD CORFFORAETHOL SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Rhoddodd y Cadeirydd groeso i Mr Andy Bruce a Mr Jeremy Evans o Swyddfa Archwilio Cymru i'r cyfarfod. Nododd Mr Bruce nad oedd Mr Huw Lloyd Jones yn medru dod i'r cyfarfod am ei fod wedi colli ei fam yn ddiweddar. Roedd Aelodau a Swyddogion y Cyngor Sir yn dymuno mynegi eu cydymdeimlad dwysaf â Mr Huw Lloyd Jones a'i deulu.

Rhoddodd Mr Bruce grynodedb o'r meysydd allweddol o'r Aseiad Corfforaethol i'r Cyngor llawn. Nododd fod sylwadau AGGCC ac Estyn wedi eu hymgorffori yn yr adroddiad hwn h.y. -

- Roedd y Cyngor wedi perfformio'n dda yn erbyn cyfran uchel o ddangosyddion cenedlaethol 2013/14, sy'n ymgorffori ystod eang o wasanaethau;
- Roedd Estyn wedi barnu bod newid a gwelliant sylweddol wedi digwydd dros gyfnod cymharol fyr, o fewn y gwasanaeth ysgolion ac yn gorfforaethol;

- Roedd Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) wedi barnu, yn 2013/14, bod y Cyngor yn y camau cynnar o weithredu rhaglen drawsnewid uchelgeisiol ar gyfer y gwasanaethau oedolion a phlant, ac
- Mae'r Cyngor yn parhau i wneud cynnydd o ran gwella medrusrwydd ei staff gyda'r iaith Gymraeg.

Adroddwyd nad yw Swyddfa Archwilio Cymru wedi gwneud unrhyw argymhellion statudol yn ystod gwaith blaenorol y flwyddyn hon ac nad yw wedi gwneud unrhyw argymhellion yn yr adroddiad hwn. Fodd bynnag, mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi gwneud argymhellion a all fod yn berthnasol i'r Cyngor yn ei Adroddiad Cenedlaethol i Lywodraeth Leol, fel a ganlyn:-

Cynigion ar gyfer gwelliant:-

- Dylai'r Cyngor adolygu ei flaenoriaethau gwelliant i sicrhau bod graddfa ei uchelgeisiau yn glir ai fod yn adlewyrchiad realistig o'r capasiti a'r adnoddau sydd gan y Cyngor i'w defnyddio.
- Dylai'r Cyngor sicrhau bod ei strategaethau ar gyfer Pobl, TGCh a Rheoli Asedau wedi'u cysylltu'n glir â Chynllun Corfforaethol y Cyngor a'r strategaeth ariannol gysylltiedig.
- Dylai'r Cyngor:-
 - Wreiddio ymhellach ddiwylliant o weithio corfforaethol cyson ymysg staff ar bob lefel; a
 - Sicrhau bod staff ar bob lefel yn cael eu dal yn atebol am gydymffurfio â pholisiau'r Cyngor a rhoi penderfyniadau ar waith.
- Wrth weithredu ei strategaeth gaffael newydd, dylai'r Cyngor sicrhau ei fod yn datblygu ac yn defnyddio'r sgiliau angenrheidiol i reoli a monitro'n well ei gontractau gyda chyflenwyr allanol nwyddau a gwasanaethau.
- Dylai'r Cyngor sicrhau ymagwedd gyson tuag at gynllunio gweithlu a defnyddio'r canlyniadau fel sail i ostyngiadau mewn niferoedd staff yn y dyfodol.
- Dylai'r Cyngor roi sylw'n systematig a phan fo'n briodol, yn gorfforaethol, i'r argymhellion a'r cynigion ar gyfer gwelliant sydd wedi eu cynnwys yn:-
 - Adolygiadau Swyddfa Archwilio Cymru o drefniadau'r Cyngor i gefnogi'r gwaith o ddiogelu plant a Bwrdd Gwasanaethau Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn;
 - Yr adolygiad o'r gwasanaeth TGCh a gomisiynwyd gan y Cyngor;
 - Y Rhybudd Gorfodaeth a gyhoeddwyd gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth;
 - Adroddiad Gwerthuso Perfformiad 2013/14 a gyhoeddwyd gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru; ac
 - Adroddiadau a gynhyrchwyd gan Archwilio Mewnol.

Roedd Aelodau'r Cyngor Sir yn croesawu'r Asesiad Corfforaethol gan Swyddfa Archwilio Cymru ac yn llongyfarch Arweinydd y Cyngor, yr Uwch Dîm Rheoli a holl aelodau'r Cyngor am y gwaith caled wrth wneud cynnydd da yn erbyn ei brif flaenoriaethau gwelliant.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad a'r argymhellion oedd wedi'u cynnwys ynddo fel y nodir uchod.

5. CYNLLUN GOSTYNGIADAU'R DRETH GYNGOR 2016/17

Cyflwynwyd i'r Cyngor ei ystyried, adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 yn gosod y cynigion ar gyfer Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar gyfer 2016/17 fel yr argymhellwyd gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 9 Rhagfyr, 2015.

PENDERFYNWYD cefnogi'r argymhellion oedd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad mewn perthynas â Chynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar gyfer 2016/17.

6. PWYLLGOR SAFONAU – PENODI AELODAU NEWYDD O'R CYNGHORAU CYMUNED

Cyflwynwyd – adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro ynglŷn â phenodi Aelodau o Gyngorau Cymuned i'r Pwyllgor Safonau.

PENDERFYNWYD bod y Cynghorydd John Chorlton – Cyngor Tref Caerdybi a'r Cynghorydd John Roberts – Cyngor Cymuned Llanfairpwll yn cael eu penodi yn gynrychiolwyr o Gyngorau Tref/Cymuned ar y Pwyllgor Safonau o 18 Rhagfyr, 2015 hyd nes 17 Rhagfyr, 2019.

7. ADOLYGU CYNLLUN RHEOLI'R ARDAL O HARDDWCH NATURIOL EITHRIADOL 2015-2019

Cyflwynwyd – adroddiad y Pennaeth Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd ynglŷn â'r uchod.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r cynllun rheoli diwygiedig fel sy'n ofynnol o dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000.

8. RHYBUDD O GYNNIG YN UNOL Â RHEOL 4.1.13.1 Y CYFANSODDIAD

Cyflwynwyd – y Rhybudd o Gynnig a ganlyn gan y Cynghorydd R. Meirion Jones:-

“Yn dilyn cwestiwn i'r Cyngor ar 14 Mai 2015 penderfynodd y Cyngor gyfeirio'r mater o warchod enwau tai ac anheddau i Grŵp Tasg Iaith y Cyngor i lunio argymhellion a pholisi penodol i'w cyflwyno i'r pwyllgor perthnasol, ac wedyn penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ar 19 Hydref 2015 gymeradwyo'r polisi ar enwi a

rhifo strydoedd a thai sy'n hyrwyddo traddodiadau ac etifeddiaeth ddiwylliannol yr ynys.

Yn dilyn hyn gofynnir i'r Cyngor Sir ddatgan ei gefnogaeth i ymdrechion yn y Cynulliad a Llywodraeth Cymru i gynnwys darpariaeth ym Mesur yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) i warchod enwau cyffredin cyfredol a hanesyddol adeiladau a thirnodau, i gynnwys tai ac anheddau, ac mai'r manylion hynny fydd yr ystyr i'r rhestr o enwau lleoedd yn ardal yr awdurdod."

Nododd y Cynghorydd R. Meirion Jones fod y Rhybudd o Gynnig yn cael ei wneud ar ran Plaid Cymru fel yr Wrthblaid.

PENDERFYNWYD bod y Cyngor Sir yn datgan ei gefnogaeth i ymdrechion yn y Cynulliad a Llywodraeth Cymru i gynnwys darpariaeth ym Mesur yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) i warchod enwau cyffredin cyfredol a hanesyddol adeiladau a thirnodau, i gynnwys tai ac anheddau.

Daeth y cyfarfod i ben am 3.10 pm

**Y CYNGHORYDD JIM EVANS
CADEIRYDD**